

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Bc. Markéty Čihařové

Deprese a Beckova škála deprese: Normativní studie české verze a srovnání se zahraničními daty.

Diplomová práce se zabývá tematikou měření depresivních symptomů, speciálně celosvětově hojně využívaného sebesposuzovacího dotazníku BDI-II. Cílem práce bylo přinést normativní data souboru zdravých osob české populace. Záměr práce vysvětluje autorka tím, že v ČR dosud neexistovaly české normy. Její záměr vítám a oceňuji jeho přínos do oblasti klinické psychodiagnostiky.

Diplomová práce je tradičně členěna na část teoretickou a část empirickou. Je přiměřeně rozsáhlá (obsahuje 105 stran textu, dále seznam literatury a přílohy). Diplomová práce je psaná v anglickém jazyce.

V teoretické části se autorka věnuje tematice deprese a jejího měření. V první části přináší definice deprese, věnuje se její klasifikaci dle DSM-IV i DSM-V, symptomům deprese, které přiřazuje k položkám v BDI-II. Čtenář si tak už v této části může dobře vytvořit představu o jednotlivých položkách dotazníku a jejich možných souvislostech. Symptomy autorka dělí na somaticko-afektivní a kognitivní. K tomuto řazení mám připomínku, např. smutek, základní symptom deprese jako poruchy nálady, řadí autorka mezi kognitivní symptomy. Z čeho autorka u třídění symptomů vycházela? Dále mě zajímá, na základě čeho (nevím, zda chybí citace?) píše na s. 24, že tělesnými složkami psychomotorické retardace nebo inhibice mohou být ztráta energie a únava a psychologickými koreláty mohou být nerozhodnost a těžkosti v koncentraci. Oceňuji, že autorka popisuje uváděné symptomy deprese za pomoci řady výzkumných studií a nastiňuje je ve vztahu k dalším skutečnostem. Autorka uzavírá kapitoly věnující se depresi jejími biologickým faktory, vývojevou a diferenciací diagnózou. V druhé části se věnuje diagnostice deprese, rozhovoru, sebesposuzovacím metodám hodnocení, pozorování a funkční analýze. Hlavní prostor pak logicky věnuje BDI-II.

Přes uvedené připomínky se domnívám, že teoretická část je napsaná na odborné úrovni, za použití řady výzkumných studií, kdy autorka nejen opisuje jejich výsledky, ale i se zamýšlí nad jejich možnými souvislostmi. Obsahově představuje kvalitní vstup k empirické části.

V empirické části si autorka položila několik cílů: získat normativní data zdravé české populace, testovat skóre mezi BDI-II a vybranými demografickými proměnnými (věk, pohlaví a vzdělání), poskytnout informace o psychometrických vlastnostech BDI-II a porovnat získané výsledky s výsledky zahraničních studií. Studie se zúčastnilo 616 osob, po odečtení osob s nekompletními daty a se somatickými obtížemi, které by mohly mít souvislost s depresivními symptomy, tvořilo výzkumný soubor 450 osob ve věku od 18 do 92 let. Vylučovacím kritériem kromě somatického stavu byla přítomnost psychické poruchy. Data byla získávána metodou tužka - papír, samotnou autorkou a zaškolenými studenty PVŠPS. Jedná se o obdivuhodně velký soubor, o to více, pokud se

jedná o testování tužka-papír, nejen o online testování. Soubor nebyl ve všech oblastech celkem vyvážen, autorka s tímto omezením dobře pracuje v diskusi DP. Byla provedena i pilotní studie, ve které byla testována srozumitelnost položek. Osoby byly testovány pomocí BDI-II a demografického dotazníku. Tady by mě zajímalo, podle čeho byly vybrány možnosti volby v demografickém dotazníku týkající se psychické poruchy? Jejich výběr a pojmenování mi nepřijdou zcela výhodné. Kde probíhal sběr dat a jakým způsobem byly osoby do studie získávány? Autorka stanovila normy pro muže a ženy s nižším (základním) a vyšším (SŠ a VŠ vzděláním). Z výsledků vybírám: neprokázala se souvislost mezi celkovým skóre a věkem, i když některé položky korelovaly s věkem, prokázala se souvislost mezi pohlavím a celkovým skóre a i mezi vzděláním a celkovým skóre. Empirická část je provedena pečlivě, autorka získaná data a výsledky pečlivě popisuje.

Diskuse je obsáhlá (11 stran), autorka se podrobně a na odborné úrovni věnuje jednotlivým získaným výsledkům i limitům provedené normativní studie. Dosažené výsledky diskutuje s řadou výzkumných zahraničních studií. Nabízí doporučení ohledně možností další výzkumné práce. Mnohé otázky, které jsem si v průběhu čtení empirické části kladla, autorka v diskusi rozebírá.

Práce s literaturou je na dobré úrovni, autorka pracuje s velkým množstvím zejména zahraničních studií, seznam literatury je rozsáhlý (16 stran). Vybraná literatura je vzhledem k zaměření diplomové práce relevantní.

Celkově hodnotím diplomovou práci jako zdařilou, kvalitně napsanou. Doporučuji autorce její publikaci.

Diplomová práce Bc. Markéty Čihařové splňuje podmínky kladené na diplomovou práci. Doporučuji jí k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, 14.5.2017

Katarína Loneková